

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 279/2025-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Martou Čarabovou, advokátkou, Margarétova 20, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava (predtým Okresného súdu Piešťany) v konaní vedenom pod sp. zn. PN-15C/35/2016 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-15C/35/2016 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Trnava **povinný** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trnava **je povinný** nahradiť sťažovateľke trovy konania **771,68 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. apríla 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-15C/35/2016, pôvodne vedenom Okresným súdom Piešťany. Žiada priznať finančné zadosťučinenie 15 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou z 13. januára 2014 na Okresnom súde Piešťany domáhala vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady škody. Žaloba sťažovateľky v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia bola uznesením č. k. 15C/5/2014-127 z 19. januára 2016 vylúčená na samostatné konanie.

3. Sťažovateľka uvádza, že v napadnutom konaní bolo nariadených dvadsaťpäť termínov pojednávania, pričom sa uskutočnilo desať z nich. Bola nariadená i obhliadka nehnuteľnosti, ktorá sa uskutočnila 30. apríla 2019, teda po piatich rokoch od začatia konania. Termín obhliadky bol pritom dvakrát zrušený.

4. Okresný súd Trnava rozhodol vo veci samej rozsudkom sp. zn. PN-15C/35/2016 z 13. decembra 2024, pričom sťažovateľka podala proti tomuto rozsudku odvolanie 7. marca 2025. Konanie nie je dosiaľ právoplatne skončené.

5. Sťažovateľka uvádza, že v jej právnej veci ide o bežnú agendu všeobecných súdov, a zdôrazňuje, že v konaní vystupovala vždy aktívne a aktívne sa domáhala i odstránenia prieťahov v konaní sťažnosťami predsedovi súdu. Argumentuje, že celková dĺžka konania a neopodstatnené odročovanie pojednávanií sú skutočnosťami, ktoré samy osebe predstavujú prieťahy v konaní. Podľa jej názoru súdy postupovali neefektívne, nehospodárne a spomalene, čím došlo k porušeniu jej označených práv.

6. Ústavný súd prijal uznesením č. k. II. ÚS 279/2025-12 zo 14. mája 2025 ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

7. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/507/2025 zo 17. júna 2025, ktorého súčasťou je i prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní.

8. Okresný súd uviedol, že do vylúčenia nároku o vydanie bezdôvodného obohatenia (táto vec je predmetom tejto ústavnej sťažnosti) uskutočnil pojednávania 27. októbra 2015 a 19. januára 2016, pričom v tento deň vylúčil konanie o žalobe na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 13. januára 2012 do 13. januára 2014 vo výške 2 000 eur na samostatné konanie. V období od 6. apríla 2016 do 25. októbra 2016 súd vykonával úkony pred nariadením pojednávania. Dňa 9. júna 2017 pripustil súd (v poradí prvú) zmenu žaloby, pričom 19. januára 2018, 23. augusta 2018 a 29. novembra 2018 posudzovanú vec prerokoval na pojednávaniach. Dňa 30. apríla 2019 uskutočnil súd obhliadku nehnuteľností a 22. októbra 2019 vec súd prerokoval na pojednávanií.

9. Dňa 9. marca 2020 súd nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru geodézie, kartografie a katastra nehnuteľností, spis zaslal 11. mája 2020 znalcovi. Znalecký posudok bol zaslaný stranám 15. júla 2020.

10. Uznesením z 30. decembra 2020 súd pripustil (v poradí druhú) zmenu žaloby a 9. augusta 2021 nariadil znalecké dokazovanie znalcom z odboru stavebníctva, z odvetvia odhadu hodnoty nehnuteľností, 23. augusta 2021 bol spis zaslaný znalcovi a 26. októbra 2021 zaslal súd stranám sporu znalecký posudok. Dňa 10. januára 2022 vyzval znalca na podanie vysvetlenia ku konkrétnym výhradám žalovaného, pričom 21. apríla 2022 zaslal odpoveď znalca stranám sporu.

11. Na pojednávani 10. októbra 2023 súd vypočul znalca a vec prerokoval tiež na pojednávaniach 18. júla 2024, 22. októbra 2024 a 13. decembra 2024, pričom na tomto pojednávani súd vo veci vyhlásil rozsudok, voči ktorému podali obe strany sporu odvolanie.

12. Okresný súd uviedol, že vec považuje za skutkovo zložitú z dôvodu, že obe strany predložili protichodné geometrické plány, preto bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Po výhradách sťažovateľky súd spočiatku nenariadil znalecké dokazovanie, ale obhliadku predmetných nehnuteľností, ktorá sa uskutočnila 30. apríla 2019. Po zmene názoru sťažovateľky na potrebu znaleckého dokazovania súd nariadil dve následné znalecké dokazovania. Súčasné nariadenie oboch znaleckých dokazovaní považoval za nehospodárne, keďže od výsledku jedného znaleckého posudku (z odboru geodézia) závisela potreba druhého znaleckého dokazovania (z odboru stavebníctvo).

13. Predseda okresného súdu poukázal na to, že vo veci bolo nariadených celkom 27 pojednávani, z toho došlo k prejednaniu veci na 10 pojednávaniach. Päť pojednávani bolo odročených bez prejednania veci z dôvodov na strane sťažovateľky.

14. K celkovej dĺžke konania prispeli podľa názoru okresného súdu i okolnosti na strane sťažovateľky, a to okrem pojednávani odročených na jej žiadosť aj zmeny žaloby a jej žiadosti o poskytnutie dlhšej lehoty na splnenie výzvy súdu. K predĺženiu konania prispeli i opakované zmeny zákonných sudcov a realizácia protipandemických opatrení.

15. Predseda okresného súdu uzavrel, že nezistil zbytočné objektívne ani subjektívne prietahy v konaní, ktoré by boli spôsobené sudcom alebo pracovníkom okresného súdu. Súd postupoval podľa jeho názoru v zmysle príslušných procesných predpisov, jednotlivé úkony vykonával v primeraných lehotách, pričom vyvinul snahu na riadny postup v konaní; súd vykonával plynulé a efektívne úkony, bez zbytočných prietahov. Zároveň uviedol, že nesúhlasí s priznaním požadovaného finančného zadošťučinenia.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

16. Sťažovateľka podstatnou časťou argumentácie tvrdí, že zo strany okresného súdu konajúceho v jej veci došlo k vzniku zbytočných prietahov.

17. Predmetom konania pred ústavným súdom je preto posúdenie, či postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

18. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, ktoré je garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 132/03, I. ÚS 65/04).

19. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

20. Z práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyplýva povinnosť súdu aj sudcu organizovať prácu tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05), teda zabezpečiť procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. V zmysle čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. V zmysle § 157 ods. 1 CSP súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania.

21. K vzniku zbytočných prietahov v konaní pred všeobecným súdom môže pritom dôjsť nielen jeho nečinnosťou, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústreďenou činnosťou (m. m. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

22. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania (resp. strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

23. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna zložitost' prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že spory, ktorých predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, v zásade patria medzi bežnú rozhodovaciú agendu všeobecných súdov. Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu, uvádza, že napadnuté konanie je skutkovo zložitejšie, keďže pre rozhodnutie veci bolo potrebné nariadiť znalecké skúmanie znalcami z dvoch odlišných odborov, pričom až zo záverov prvého znaleckého dokazovania vyplynula potreba nariadiť druhé skúmanie. Zároveň však uvádza, že žiadna právna ani skutková zložitost' veci nemôže ospravedlniť viac ako 11 rokov trvajúce súdne konanie na súde jednej inštalcie, lebo dôveryhodnosť justície tak trpí zásadným spôsobom. Predznamenáva však, že uvedené skutočnosti zohľadnil pri rozhodovaní o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

24. Po preskúmaní príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľka svojím správaním v napadnutom konaní čiastočne ovplyvnila nežiaducim spôsobom jeho dĺžku, keďže opakovane žiadala o odročenie nariadeného pojednávania, o predĺženie lehoty na splnenie výzvy súdu a opakovane menila petit žaloby, pričom o týchto jej návrhoch musel súd procesne rozhodnúť.

25. V súvislosti s ústavným prieskumom postupu okresného súdu v napadnutom konaní ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti a vyžiadaného spisového materiálu zistil, že konanie v uvedenej veci začalo podaním žaloby pôvodne na Okresnom súde Piešťany z 13. januára 2014. Okresný súd vo veci samej rozhodol až po takmer 11 rokoch 13. decembra 2024, pričom toto rozhodnutie je napadnuté odvolaním, teda dosiaľ nie je právoplatne skončené. Takúto dĺžku konania je možné považovať už *prima facie* za extrémnu a ústavne neobhájiteľnú a sama osebe je dôvodom na vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to bez potreby bližšieho skúmania konkrétneho priebehu konania. Vzhľadom na takúto zjavne neprimeranú dĺžku konania ústavný súd nepovažoval za potrebné hodnotiť jednotlivé úkony súdu z hľadiska ich efektivity ani poukazovať na jednotlivé obdobia opakovane sa vyskytujúcej nečinnosti súdu.

26. Ústavný súd tiež pripomína, že personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení, ako ani optimalizácia súdnictva či protipandemické opatrenia nie sú dôvodmi, pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Nad rámec poznamenáva, že tieto okolnosti z individuálneho hľadiska, teda z hľadiska osoby zákonného sudcu, môžu byť pochopiteľne ospravedlniteľné, avšak z hľadiska celkovej zodpovednosti všeobecného súdu za plynulosť konania v posudzovanej veci ich zohľadniť nemožno.

27. Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k vzniku zbytočných prieťahov, a tým k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

28. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 15 000 eur. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Ústavný súd vzhľadom na okolnosti posudzovanej veci považoval za potrebné priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie. Pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy všetky okolnosti danej veci, predovšetkým celkovú neakceptovateľnú dĺžku napadnutého konania, ako aj skutočnosť, že sťažovateľka čiastočne prispela k predĺženiu napadnutého konania (bod 24). Po zohľadnení týchto okolností, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie 3 000 eur podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [(ďalej len „zákon o ústavnom súde“); bod 2 výroku nálezu].

30. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je

povinný sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadostučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

V.

Trovy konania

31. Sťažovateľka si uplatnila náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré jej vznikli v súvislosti s jej právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2024, ktorá bola 1 484 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2025. Odmena za jeden úkon právnych služieb v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje 371 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom dvakrát po 14,84 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje 771,68 eur (bod 3 výroku nálezu).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu